

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 62.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 44-36. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Liubljana, petek 3. junija 1938

Cena posamezni številki din 1'50

K otvoritvi velesejma

Letošnjega spomladnega vzorčnega velesejma se bo naša gospodarska javnost prav iskreno razveselila. Kajti letošnji velesejem je zopet pravi vzorčni velesejem, na katerem razstavljajo le producenti. Vsi oni majhni, večinoma tuji prodajalci raznih industrijskih izdelkov, dostikrat tudi manjvrednih, so izginili, namesto njih pa so razstavila industrijska in obrtna podjetja in med njimi v posebno lepem številu naša domača podjetja. Tako je ljubljanski velesejem zopet postal prava revija našega gospodarstva.

Posebno razveseljivo pa je, da se je letos prigraslilo tako mnogo razstavljalcev, da jih je morala velesejska uprava celo odkloniti, ker so že tedne dolgo prav vsi prostori zasedeni, pa čeprav je letos še razstavna ploskev v paviljonih povečana. Tako je ves paviljon »K«, v katerem so bile včasih modne revije in druge prireditve, dodeljen industriji, za razstavo avtomobilov pa je postavila velesejska uprava nov in velik paviljon. A še primanjkuje prostora.

Vidi se, da je že nekoliko oslabljeno zanimanje za velesejem zopet močno zaživelo in da je slovenska javnost zopet spoznala ves veliki pomen ljubljanskega velesejma za naše gospodarstvo. In za sluga za oživiljenje tega zanimanja gre trgovstvu. Slovensko trgovstvo ni samo zvezalo svoj kongres z velesejemom, temveč tudi uspešno pomagitalo za udeležbo na velesejmu. Če bodo na letošnjem velesejmu v tako velikem številu zastopana domača podjetja, potem je to v veliki meri zasluga našega zavednega trgovstva. To priznanje mu moramo izreči, ker si ga je tudi pošteno zaslužilo.

Pa še drugi veliki napredek moramo letos z veseljem in zadoščenjem zapisati. Še letos se začne zidati veliki paviljon pri sedanjem glavnem vходу na velesejem. Ta paviljon bo urejen tako, da bo služil tudi za velike prireditve. Slovenska prestolnica bo po tolikem času vendarle dobila dvorano, ki jo je že tako nujno potrebovala. Za naše majhne in skromne razmere bo pomenil ta napredek mnogo.

Ko je bila gospodarska stiska na višku, smo zapisali, da zasluži velesejska uprava vse priznanje, ker je v onih težkih časih vzdržala in kljub vsem težavam bogatila naše gospodarsko in kulturno življenje z vedno novimi prireditvami. Sedaj se ta njena zvesta vztrajnost vendarle začneja plačevati in letošnji spomladanski velesejem se odpira v lepem in svetlih perspektivah. Znova se je izkazalo, da se vsako delo honorira in da imajo prav samo oni, ki delajo, pa naj bodo težave še tako velike.

Velika narodna pridobitev je bila ustanovitev ljubljanskega velesejma, a polagoma smo na to resnično že začeli pozabljati. Sedaj ob prenapolnjenem velesejmu stopa ta resnica zopet na dan in zopet se zavedamo važnosti našega velesejma. Z mnogo večjo vneto ko doslej moramo v bodoče gojiti to našo važno gospodarsko in kulturno institucijo in lepe perspektive ob letošnjem velesejmu nam dajejo tudi upanje, da se bo to zgodilo.

In da bomo šli še korak dalje! Iz našega velesejma se mora raz-

viti tehnološki muzej. Toliko dragocenega in zanimivega materiala se je že napravilo za velesejske prireditve, da more ta material služiti že kot temelj bodočega muzeja. Vse je za ustanovitev prav za prav že pripravljeno in potrebna je le še odločna roka, ki iz priprav ustvari muzej. Upamo, da se bo ta roka tudi našla.

Ko ob otvoritvi letošnjega spomladanskega velesejma z vsem zadoščenjem konstatiramo njegov ve-

liki pomen in njegov razveseljivi napredek, moramo znova opozoriti, da je velesejem vsenarodna zadeva, ki zahteva tudi podporo vsega naroda. V enaki meri, kakor se je potrudila beograjska občina za beograjski velesejem, se mora tudi ljubljanska za ljubljanskega. Pri tem pa morajo ljubljanski občini in velesejski upravi pomagati vsi gospodarski stanovi in vsa slovenska javnost, da bo napredoval ljubljanski velesejem iz leta v

lto in da bo njegov sloves vedno večji. Vsa naša proizvodnja bo imela od tega korist in vse naše gospodarstvo. Dežela, ki je kakor Slovenija zaradi svoje agrarne pasivnosti vedno bolj navezana na industrializacijo, sploh ne more biti brez dobrega velesejma.

Ob uspehu letošnjega velesejma moramo vsi skleniti, da bomo delali še za večje bodoče uspehe velesejma!

Kakšne bodo zahteve trgovskega kongresa

Izjava predsednika Saveza trgovskih združenj v Sarajevu g. I. Šahinagića

Sarajevski »Jugoslavenski list« je objavil zanimiv interview svojega urednika s predsednikom tamkajšnjega Saveza trgovskih združenj, g. Ibrom Šahinagićem. Ker imajo izjave, ki jih je podal predsednik Šahinagić, splošen pomen, jih ponatiskujemo na tem mestu. Na vprašanja urednika je dal predsednik Šahinagić te odgovore.

»Katera vprašanja bo obravnaval kongres?«

— Na zadnji seji Centralnega predstavništva je bilo sklenjeno, da se bodo obravnavala na kongresu naslednja vprašanja: veleblagovnice, industrijske prodajalnice, davki, takse, trošarine, komunikacije, carine, socialno zavarovanje trgovcev, izprememba obrtnega zakona, sprememba gospodarskih zakonov, turizem in tujski promet, stanje izvozne trgovine, favoriziranje nabavljalnih in konsumnih zadrug, karteli, izdaja zakona o finansiranju samouprav ter uredbe o delovnem času trgovskih pomočnikov in o delovnem času v trgovinah.

Kakor vidite, delo je ogromno ter so vsa vprašanja zelo važna, naravnost usodne važnosti za trgovce in trgovino.

»Ali bodo ta vprašanja proučile in obdelale vse zveze skupno ali jih bo vsaka posebej obdelala in d njih poročala?«

— Vse zveze so navedena vprašanja že obdelale in svoje referate dostavile Centralnemu predstavništvu, ki je na podlagi došlih referatov izdelalo generalni referat za slavnostno zborovanje kongresa. Da bi se pa vsa vprašanja obdelala čimbolj temeljito, se bodo še enkrat proučile na prvi dan kongresa ter šele nato predložila plenumu kongresa.

»Katerim vprašanjem nameravate posvetiti posebno pažnjo in katera smatrate kot najvažnejša?«

— Vsa ta vprašanja so za nas trgovce enako važna. Vsa ta vprašanja zahtevajo tudi čim hitrejšo in čim pravičnejšo rešitev. Od pravične in hitre rešitve je tudi odvisno, če se bo trgovini in trgovcem, ki so v zelo težkem položaju, v resnici pomagalo.

»Prosimo vas, da nam v glavnih obrisih očitete navedena vprašanja.«

— Vsa javnost je mogla konstatirati, da odločilni krogi pri vsaki priliki in zelo pospešujejo združništvo, in sicer na škodo svobodne trgovine in državnega fiskusa. Pri pomnim, da mi trgovci nimamo nič proti kreditnemu, produktivnemu in kmetijskemu združništvu. Mi nasprotujemo samo vsakemu

favoriziranju v gospodarstvu enih na breme drugih. Zato smo kar najodločneje proti nabavljalko-konsumnim zadrugam, ki so popolnoma oproščene državnih in samoupravnih davščin in doklad ter mnogih taks. Zaradi teh velikih ugodnosti se more konsumno združništvo naglo razvijati, dočim trgovina propada. Čeprav pa propada, se zahteva od nje iz leta v leto, da plačuje še večja fiskalna bremena, dočim ne dajejo konsumne zadruge kljub svojemu milijardnemu prometu niti pare državi blagajni, ker so oproščene plačevanja davkov in taks. Kakor vidite, je to velika krivica, ker je pogazeno osnovno načelo naše ustave, da so pred zakonom vsi državljani enaki, kar pa glede fiskalnih bremen trgovcev in konsumnih zadrug ne velja.

Drugi težek udarec

je zadala naši trgovini industrija. Čeprav je industrija zelo močna gospodarska panoga ter čeprav ima zagotovljeno polje dela, je vseeno našla za potrebno, da se po svojih prodajalnicah spusti še v detajlno trgovino. Zaradi gospodarske moči industrije in njihovih organizacij ter njih delovnega sistema je morala detajlno trgovino kot mnogo slabejša pred industrijo poklekati. Industrija je s svojimi prodajalnicami uničila na tisoče gospodarskih eksistenc samostojnih malih in srednjih trgovcev ter obrtnikov. Namesto da bi imela trgovina v industriji svojega zaveznika — kar bi bilo naravno — ker se industrija in trgovina v zamenujavi blaga dopolnjujeta, je dobila trgovina v industriji neposrednega konkurenta. To stanje je neznosno in zato zahtevamo, da se vprašanje industrijskih prodajalnic reši v smislu naših zahtev.

Glede izvozne trgovine

moram naglasiti, da je bilo Sarajevo že skozi stoletja znano doma in po svetu, tudi v Združenih državah Sev. Amerike, po svoji obsežni in solidni trgovini s kožami ter krznom. Tudi ta panoga trgovine je doživela v zadnjem času poleg gospodarske krize še dva težka udarca. Prvi udarec ji je zadal Prizad, ki se je vrgel tudi na trgovino kože in krzna. Sarajevski trgovci so bili zaradi tega izločeni iz te trgovine in onemogočeni. Po dolgi in žilavi borbi se nam je posrečilo doseči, da je Prizad to trgovino opustil. Po komaj dveh letih pa je zadel trgovce kožnor udarec. Prepovedan je bil iz-

voz kož, surove in predelane, v države, ki plačujejo blago po kliringu. Ker države, ki plačujejo v svobodnih devizah, niso imele interesa za naše kože, je izvoz kož prenehal. Rezultat tega je bil, da je domač trg prenatrpan z blagom, da cena blaga zaradi velike ponudbe stalno pada. Trgovci s kožami so imeli velikanske izgube. Da bi se njihov stanje vsaj nekoliko popravilo, zahtevamo, da se dovoli izvoz surove in osušene kože velike živine, ki ne tehtajo več ko 25 do 30 kg koža, tudi v države, ki plačujejo po kliringu.

Glede gospodarske zakonodaje

je delo vseh zvez usmerjeno v to, da se zakon o konkurzu in zakon o prisilni poravnavi poenostavita in vse postopanje po teh zakonih poceni, ker sedaj stroški postopanja požro vsa aktiva, da za upnika nič ne ostane.

Zveze zahtevajo nadalje, da se zakon o gospodarskih zadrugah, čeprav je nov, novelira v smislu predlogov gospodarskih zbornic ter trgovskih organizacij, t. j., da se zadrugam prepereči, da bi se bavile s trgovino.

V času gospodarske depresije ter velike finančne katastrofe je bil izdan zakon o zaščiti kmetovalcev. S tem zakonom so bili v prvi vrsti težko prizadeti trgovci kot glavni upniki kmetovalcev ter so bile zaradi tega trgovske vrste naravnost decimirane, ker niso mogli trgovci zadostiti vsem svojim obveznostim, a bi jim morali, ker so ostali nezaščiteni. Vse vprašanje se je skušalo rešiti na razne načine s pomočjo uredb. V resnici pa je bilo to vprašanje rešeno le polovičarsko. Rešeno je bilo le za banke in zadruge, nikakor pa ne za trgovce. Mi trgovci zahtevamo, da se tudi za trgovce, kolikor gre za dolgove kmetovalcev trgovcem, najde neka rešitev, ki bi nas mogla zadovoljiti.

Glede

socialnega zavarovanja trgovcev

moram poudariti, da so vse zveze in vsa združenja spoznala važnost tega vprašanja. Za rešitev tega vprašanja pa še vedno nimamo okvirne uredbe, ki bi jo moralo po obrtnem zakonu že izdati trgovinsko ministrstvo. Omenjam, da se je večina trgovstva izjavila za uvedbo pokojninskega zavarovanja trgovcev za primer starosti, onemoglosti in smrti ter da se to zavarovanje izvede na kolektivni osnovi. Temu vprašanju bo ljub-

Trgovska združenja!

Delajte na to, da bo udeležba na trgovskem kongresu v Ljubljani čim večja.

Kongres mora biti močna manifestacija zavednosti trgovskega stanu. Potem se bo volja trgovstva tudi upoštevala.

ljanski kongres posvetil posebno pažnjo ter se bodo sprejeli konkretni sklepi, kako naj se že to vprašanje reši. Kako velike važnosti je pokojninsko zavarovanje za trgovce, ni treba posebej razlagati, zadostuje, če pogledamo resničnemu stanju v oči. Stanovska zavest in tovarištvo zahtevata, da v sedanjih težkih časih mislimo na zavarovanje za starost, da ne bomo na stara leta v breme javnosti. Dokler smo mi trgovci zdravi in v razmahu dela, pomagamo kot posamezniki ter po raznih ustanovah vsakomur, ki je pomoči potreben in je zato skrajni čas, da mislimo tudi na to, kako bomo mogli pomagati svojim stanovskim tovarišem v starosti in sili.

Glede turizma in komunikacij

je treba poudariti, da je eno vprašanje zvezano z drugim. Turizem je pri nas še mlada gospodarska panoga, kateri smo posvetili svojo pozornost šele v časih gospodarske depresije, zato moramo sedaj mnogo zamujenega popraviti. Tujski promet donaja državi veliko materialno in moralno korist. Gospodarstvo dobiva v tujcih nove in sveže potrošnike, hkrati pa so turisti najboljši propagatorji za naše dežele. S turistikom se spoznavajo narodi, kulture in gospodarstva. Vse to je pomembno v mednarodnem življenju. Pri nas pa žal slabe ceste ovirajo tujski promet in trgovino. Železniška mreža je slaba — ozkotirne železnice so v današnji dobi za tujce anahronizem. Res je, da smemo upati, da se bo ta sčasoma odpravila. Naše ceste so v silno slabem stanju in ne ustrezajo sedanjim potrebam. Zahtevamo, da se naše ceste temeljito, popravijo, da se iz štirimi-ljardnega posojila določijo potrebni zneski za modernizacijo starih cest in napravo novih. (Slovenec zahtevamo zlasti zvezo z morjem ter avtomobilske ceste od Jesenic in Maribora do Ljubljane. Op. ured.).

Davčna enakost za vse!

Kar se tiče spremembe fiskalnih zakonov smo trgovci mnenja, da bi se moral zakon o neposrednih davkih spremeniti v tem smislu, da se morajo delniške družbe, industrijske prodajalne in nabavljalne zadruge obdačevati na isti način kakor samostojne trgovine. To zahteva pravičnost, to zahtevajo pa tudi interesi državne blagajne. Mi torej ne zahtevamo za sebe nikakih privilegijev, nikakih posebnih ugodnosti, temveč samo to, da se vsa gospodarska podjetja postavijo na isto podlago, in da se vsem na isti način odmeri davek.

Potreben je zakon o samoupravnih financah

Krepkejšo življenje ter rastoče naloge samouprav zahtevajo tudi velike finančne napore. Samouprave so zato prisiljene, da si najdejo

vedno nove višje dohodkov, bodisi iz lastnega delokroga, bodisi iz prenesenega. S tem v zvezi je nastalo zelo veliko in težko vprašanje samoupravnih financ. Ker mi takšnega zakona še nimamo, tedaj vsaka občina na drug način zbira sebi potrebna sredstva. Sarajevska občina na primer išče in najde polovico svojih dohodkov v blagovnem prometu. Ti dohodki so znani pod imenom kaldrmine in trošarine. Zaradi silno velike kaldrmine in trošarine zelo nazaduje sarajevska trgovina, ker ji je skoraj onemogočeno poslovanje s provinco zaradi konkurence iz drugih mest, kjer nimajo kaldrmine. Sarajevska trgovina z manufakturnim blagom, kolonialnim, galanterijskim blagom in pohištvo izgublja zato svoj pomen. Samo ta ugotovitev zadostno dokazuje potrebo, da se čim prej izda zakon o samoupravnih financah, ki bo določil, katere davščine in v kakšni višini smejo pobirati občine. Zato zahtevajo vse zveze, da se čim prej izda takšen zakon.

»Gospod predsednik, prosimo vas, da nam še nekaj rečete o važnosti kongresa.«
— Vprašanja, ki sem jih navedel, že sama po sebi zadostno jasno govore o važnosti državnega kongresa trgovcev v Ljubljani in zato ni treba o tem še podrobneje govoriti. Prosim vas pa, da v imenu Zveze trgovskih združenj v Sarajevu objavite, da apeliram na vse trgovce v Bosni in Hercegovini, da pridejo v čim večjem številu na kongres v Ljubljano, da na ta način čim krepkeje poudarijo svojo stanovitno zavest in solidarnost pred vso javnostjo, svojim zvezam in organizacijam pa da dajo s tem potrebno moralno oporo v borbi za enakopravnost in pravičnost v go-

Važno za Mariborčane!

Društvo za ceste v Ljubljani opozarja vse tujkoprometne organizacije ter vse druge ustanove in gospodarska podjetja, ki so zainteresirana na povzdigi tujkega prometa in našega gospodarstva, na prvo razstavo »Cesta«, katere slavnostna otvoritev bo v soboto 4. junija na ljubljanskem velesejmu. Društvo za ceste vabi vse zainteresirane na to slavnostno otvoritev ter bi naj številna udeležba ravno iz Maribora in njegovega zaledja dokazala, kako cenijo ravno severni del Slovenije prizadevanja tega društva za boljše cestne zveze Maribora s tujino in z notranjostjo države. Vse informacije daje radevolje član društvene uprave, ravnatelj Putnika Josip I. Loos, Maribor, Grad, tel. 21-29.

Vsi razstavniki prostori so oddani

Za letošnji pomladanski velesejem v Ljubljani so vsi razstavniki prostori popolnoma zasedeni. Zaradi tega velesejska uprava nadaljnjih prijav ne more več sprejemati. Pač pa se morejo trditi, da se sedaj prijavi za jesenski velesejem, ki bo letos od 1. do 12. septembra.

Nazadovanje nemškega izvoza

Nagli upad konjunkturnega vala je zelo zadel nemško zunanjo trgovino, zato predlaga revija »Wirtschaftskurven« nove ukrepe. Iz navedenih podatkov je tudi razvidno, da je nemški uvoz v letih 1934 do 1937 napredoval za 23% po vrednosti, toda po obsegu pa le za 3%. Pri izvozu se je uveljavilo zboljšanje cen šele lani. Tako se je od leta 1936. do 1937. zvišala vrednost vsega nemškega izvoza za 24%, obseg pa za 16%.

Sedanji položaj pa kaže obratno smer razvoja. Predvsem so padle cene uvoznega blaga. Ta fazni premik pa se še ni dovolj uveljavil, ker se zdaj izvršujejo še dolgoročni stara naročila. V svetovnem prometu padajo cene surovin bolj ko cene gotovih izdelkov, ki so se ponekod celo še dvignile. Ponavlja

se torej proces, od katerega imajo dobiček industrijske dežele, ki ob padcu svetovnih konjunktur še pridobijo od razlike med cenami. Vendar pa raste iz tega tudi nevarnost za izvoz. Dejstvo, da je nemška zunanja trgovina letos postala pasivna, ni posledica konjunkturalnega padca, marveč je to povzročil večji uvoz surovin, da so se napolnile izpraznjene zaloge blaga. Šele v aprilu se je znižal izvoz in zato je nemška politika prisiljena k večji previdnosti.

Nemška zunanja trgovina je bila v prvem četrtletju za 39 milijonov RM pasivna. V evropske dežele se je izvoz že zvišal in izkazuje presežek 165 milijonov RM (lani 231). Prekmorska trgovina pa je dala večji uvoz s presežkom 201 (lani 37) milijonov. Ves uvoz je dosegel 1399 (lani 1092), izvoz pa 1360 (lani 1283) milijonov RM. Evropski uvoz je narasel v Nemčiji za 19, prekmorski za 42%. V uvozu je najmočnejša južna Afrika. Povečal pa se je najbolj

uvoz koruze, volne, bombaža, pšenice, lanenega semena, mesa, kave, kož, gnojil in bakra, pa tudi uvoz rud in masti iz Kitajske, bauksita, nafte in kavčuka iz Indije. Izvoz je bil večji v južne ameriške države. Največji odjemalci Nemčije so Holandska (109, lani 99), Anglija (99, lani 95) in Italija (81 oz. 69).

Izvozna premija je znašala letos približno 30% in se s posebnim postopkom izterja od industrije, torej pade na domači konsum.

Glas podeželskega trgovca Še enkrat konsumi

Lansko leto pred božičem je izhajal v »Domoljubu« članek o zadrugah kot edinih nosilcih blagostanja. Nabavne in prodajne zadruge je omenjal pisec v številki 47 in jih smatra kot edini izhod iz težkega gospodarskega položaja. Že takrat sem napisal ta članek, pa ga nisem oddal. Ker pa je bilo v sobotnem »Trg. listu« zopet govora o zadrugah in privilegijih ter je silvar danes še ravno tako aktualna kot je bila takrat, saj nisimo prišli nikamor naprej, pač pa celo korak nazaj, sem se pa odločil napisati članek sedaj oddati uredništvu »Trgovskega lista«.

Pisec omenjenega članka namiguje na trgovca kot posredovalca med kmetom-konsumentom in producentom, češ da trgovec na račun kmeta dobro živi. Ni treba poudarjati, da dela pisec s to trditvijo veliko krivico trgovskemu stanu, ki je bil vedno le v pomoč kmetu, zlasti na deželi. Pa saj je to tudi v interesu trgovca, da kmetu dobro gre, ker so potem tudi boljše kupčije, od katerih trgovec pošteno živi kot vsak drug poklic od svojega dela. Kdo bi vnočeval kmetu razne pridolge, jih spravil na domači in inozemski trg, kdo ga tako dobro preskrbel z raznim potrebnim blagom s tujih trgov, kakor trgovec? Morda zadruge? Dvomim, da bi kdaj koli zadruge dosegle to, kar v tem pogledu doseže legalna trgovina, pa čeprav uživajo zadruge razne privilegije in olajšave, do čim pada na trgovino vso ostrina davčnih, taksnih in podobnih predpisov, katerim mora v polni meri zadostiti.

Pisec omenjenih člankov gotovo prejema honorar za delo, ki ga pač opravlja, in je to tudi njegova pravica. Nikomur ne pride na misel, da bi mu jo krtil in odrekal. Kakor se razbere iz njegovega dopisa, pa on odreka to pravico so-državljanu trgovcu. Radovedni smo lahko, kam bi šel dobiček, ki bi nastal, kakor dokazuje pisec, če bi trgovcev ne bilo, če bi torej vso trgovino zamenjale zadruge. V žep kmetu-producentu gotovo ne — tudi konsumentu ne. Uspeh za obadva bi bil pač ta, da bi bila obadva deležna novih predpisov javnih dajatev, ker bi trgovec kot davkoplačevalec odpadel. Prav imajo vsi konsumenti, da obrnejo hrbet, če se jim začne peti o prodajnih zadrugah, ki jim niso in jim ne bodo nikdar nič koristile. Kje se kupuje ceneje, bolje in solidnejše blago, če ne pri trgovcih? Odgovor na to je lahak, kajti skoro vedno so solidnejše cene in blago pri trgovcih, ko v zadrugah.

Da bi bili pa še bolj na jasnem glede konsumov, bi nam »Domoljubov« pisec zelo ustregel, če bi svoje pisanje izpopolnil v toliko, da bi še spregovoril o vprašanih, ki bodo nujno nastala, če se njegove želje uresničijo.

1. Kam naj gredo samostojni trgovci, če se jim odreka pravica za obstoj in se ustanovi v ta namen v vsakem kraju prodajna zadruga ali celo več njih, ker bodo v tem primeru postali trgovci nepotrebni? Kam vsi drugi, ki se sedaj od trgovine žive?

2. Kje bo država dobila kritje za svoje izdatke, ko pa bo izgubila davke, ki jih plačujejo sedaj trgovci?

3. Kje bodo oblasti dobile sredstva za podpiranje zadrug in za njih sanacije. Teh pa bo v tem primeru še mnogo več, dasi so bile že doslej izdane v te svrhe velike vsote narodnega denarja. Teh vprašanj se dosedaj še nobeden zagovornikov konsumov ni dotaknil, dasi so prav tako važna ko druga. Zato se mora na ta vprašanja tudi odgovoriti.

Nismo proti zadrugam, zlasti ne proti kreditnim, produktivnim, strojnim in podobnim ne, ker te res dosežajo svoj namen ter so le v korist ljudstvu. Pripravljeni smo bili in smo pripravljeni tudi v bodoče te zadruge vedno podpirati. A tudi proti prodajnim zadrugam (konsumom) ne bi nikdar bili, če bi veljali zanje enaki predpisi kot za trgovce, torej enaki davki brez vsakih privilegijev. Enak z

enakim, to je pošten boj. Mi se takega boja ne bojimo — boje se ga pa zagovorniki konsumov, ker niso za tak boj usposobljeni. Tudi zaslužka, ki ga kot posredovalci — da se izrazim z besedo pisca — imajo, jim ne očitamo. Ni pa nam in nam nikdar ne bo prav, če bodo razni konsumarji hoteli uničiti poštene slovenske trgovce, in to največkrat s pomočjo sredstev, ki jih mora trgovec sam plačati.

Proti takemu zadrugništvu se bomo vedno in povsod borili do zadnjega in upamo, da ne zaman, ker to mora vsak trezno misleč državljan gospodarstvenik in politik priznati, da imamo le mi prav. Ubogi slovenski kmet, če boš moral čakati, da te bodo reševali iz sedanje stiske le s privilegiji konsumov!

Podeželski trgovec.

Mednarodni obrtniški kongres v Berlinu

Kongres in razstava obrtniškega dela uvajata novo dobo

Preteklo soboto se je odprla v Berlinu najprej mednarodna obrtniška razstava, nato pa se je pričel tudi kongres, ki ga je organizirala nemška centrala. Kongres je pozdravil gospodarski minister Funk s krasnim nagovorom, v katerem je čestital domači organizaciji za iniciativnost in se zahvalil vsem inozemskim udeležencem za odziv. Upa, da bo kongres razjasnil vsa stanovska vprašanja obrtnikov in ne le pripomogel svojemu delu do večjega ugleda, marveč tudi nakazal pot državne obrtne politike. Zlasti pričakuje, da bo to zborovanje dalo boljšo podlago za mednarodno obrtno statistiko, ki je bila doslej še nemogoča.

Kako velik je pomen te prireditve, je razvidno iz velikega zanimanja za razstavo, kjer so prikazana dela iz vseh držav. V pozdravnem govoru je minister Funk tudi izredno poudarjal sedanjí pomen rokodelstva, brez katerega si sedanega gospodarskega življenja ni mogoče predstavljati: tiste proizvodne storitve, ki se morajo vršiti v najtesnejši zvezi med izdelovalcem in porabnikom, more opraviti samo obrtništvo. Opozoril je zaradi tega na veliki pomen Instituta za obrtniško znanstvo pri univerzi v Frankfurtu. Da pripisuje Nemčija razstavi in kongresu velikanski pomen je razvidno tudi iz organizacije same prireditve in iz sodelovanja Nemške delovne fronte, ki ima izrazito nacionalno-socialistično vzgojno nalogo. Propagirati hoče s tem tip samoupravne organizacije strok in podarja, da zaradi tega ne pomeni posebne obrtne organizacije. Za

obrtništvo ima posebnega vodjo, ki je bil na kongresu drugi govornik. Ta je poudaril veliki pomen obrta za izučitev naraščaja, posebno zato, ker bo število vajencev ostalo v industriji vedno neznačno: Tehnični napredek bo odvisen od tega, koliko bo mojstrova delavnica izvrševala svojo nalogo in za to svojo nalogo najboljšo šole se obrtništvo ne sme bati nobenih denarnih žrtv.

V imenu Mednarodne obrtniške centrale je pozdravil kongres njen predsednik profesor Burenzo in poudarjal kulturne vrednote, ki jih za vse civilizirano človeštvo predstavljajo rokodelski poklici.

Razvoja avtomobilizma ne morejo ustaviti niti slabe ceste,

samo zadrže ga lahko za nekaj časa, za kar je najboljši primer naša država. Tudi pri nas se začena doba intenzivnega razvoja motorizma, česar se dobro zavedajo tudi zastopniki svetovnih avtomobilskih tovarn. Zato bo na letošnjem pomladanskem velesejmu od 4. do 13. junija v Ljubljani doslej največja avtomobilska razstava. Razstavljeni bodo avtomobili slovitih evropskih in ameriških tovarn najnovejših modelov. Na razstavi pa bodo tudi vozila, ki bodo po konstrukciji povsem prilagojena našim cestam in razmeram.

»Službeni lista«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 1. junija objavlja: Navodilo o poslovanju in dolžnostih sreskih sanitetnih referentov — Pravilnik o zbiranju in uporabljanju podpornega sklada za onemoglost in starost — Izdajanje diplom o opravljenih izpitih in fakultetni izobrazbi — Omejitev glede dovolitev za uvoz zdravil iz tujine — Telefonski promet s tujino — Razne razglase in objave.

Politične vesti

Bolgarska vlada je priznala aneksijo Etiopije po Italiji.

Odbor za nevmešanje v Londonu je sklenil, da se stroški za evakuacijo prostovoljcev iz Španije razdele med države, članice odbora. Ti stroški bi znašali za napravo posebnih taborišč okoli poldrug milijon funtov, za evakuacijo samoplačniški pa okoli 750.000 funtov. Sovjetska Rusija je izjavila, da ne more priznati stroškov za vzdrževanje prostovoljcev. Zastopniki Nemčije in Italije so izjavili, da bodo o tem sklepu poročali svojima vladama. Francoski in angleški listi se zelo pohvalno izrekajo o doseženem sporazumu.

14. točk, ki so jih baje sklenili sudetski Nemci in po katerih bi morala Češkoslovaška odpovedati tudi svojo zvezo s sovjetsko Rusijo, je označil poslanec stranke sudetskih Nemcev Kundt kot neresnične, ker ni stranka teh zahtev postavila.

Na kongresu za mednarodno politiko v Milanu je govoril tudi zunanji minister grof Ciano. Naglasil je, da ostane fašistična Italija zvesta politiki osi Rim-Berlin in protikomunistični zvezi, kateri se je pridružila tudi Japonska. Italija bo nadaljevala svojo balkansko politiko, da doseže sodelovanje z balkanskimi narodi. Angleško-italijanski sporazum je očistil ozračje ter utrdil evropski mir.

Angleška vlada se namerava začeti pogajati z nemško vlado, toda šele potem, ko bodo urejeni odnosi med Nemčijo in Češkoslovaško. Špansko vprašanje pa naj bi se po mnenju angleške vlade rešilo z mirovno konferenco.

V. Neurath, ki ga označujejo mnogi Nemci kot najbolj bistrega nemškega diplomata, je kot predsednik zunanje-političnega odbora odstopil, ker ne soglaša z radikalno politiko zunanjega ministra v. Ribbentropa v španskem in češkoslovaškem vprašanju. Ni se znano, če je kancelar Hitler ostavko predsednika Neuratha sprejel.

Minister za oboroževanje sir Inskip je izjavil v angleški zbornici, da je angleška vlada pripravila načrt o uvedbi splošne vojaške dolžnosti v primeru vojne. Angleški listi sedaj na široko razpravljajo o tej izjavi in menijo, da gre pri tem le za to, da vsak Anglež po svojih sposobnostih pomaga pri obrambi države. Z veliko napestostjo se pričakuje izjava ministrskega predsednika Chamberlaina o namerah angleške vlade glede uvedbe splošne vojaške dolžnosti.

Člani francoske zrakoplovne misije so obiskali več letališč v Angliji ter pilotsko šolo. Sporazum o sodelovanju zračnih sil Anglije in Francije se smatra kot perfekten.

Angleška vlada je zahtevala od parlamenta še naknadni kredit v višini 5 milijonov funtov za izpopolnitev letalstva.

Nova avstrijska vlada ima samo še pet ministrstev, ki pa seveda nimajo več tistih pravic ko preje. Sedanja ministrstva so: predsedstvo, notranje, gospodarsko, finančno in kmetijsko ministrstvo. Bivši kancelar Seyss-Inquart je notranji minister. Istčasno se je uvedla tudi nova upravna razdelitev Avstrije, o kateri pa smo že poročali.

Švedski parlament je sprejel rezervni proračun v višini 257,4 milijona švedskih kron, ki ga sme vlada uporabiti za primer gospodarske krize za zaposlitev delavcev.

Francoske čete prodirajo s Pirenejev proti Sredozemskemu morju ter se bližajo mestu Sagunt. Če bi zavzele tudi to mesto, je nevarnost, da bo odpor republikanskih čet zlomljen.

Novo imenovana japonska vlada je že odkrila svoje namene. Tako je izjavila, da nič več ne veljajo pogoji, ki jih je označil prejšnji zunanji minister Hirota za mir na Kitajskem. Japonska bo šla na Kitajskem do konca. Nadalje bo nova japonska vlada mnogo bolj intenzivno izvajala protikomunistični blok. Skušala bo nadalje doseči sporazum z Anglijo. S Sovjetsko Rusijo pa se bo nova vlada skušala urediti kljub svoji protikomunistični tendenci vsaj v tej meri, da bi nastalo olajšanje odnosov s Sovjetsko Rusijo.

Ker so Japonci zvedeli, da so se sestali v Hankovu kitajski generali na vojni posvet, so poslali veliko število letal, ki naj bi bombardirala mesto. Kitajska letala pa so nastopila proti njim in razvila se je bitka, v katerih je sodelovalo okoli 100 letal. Po kitajskih vesteh so se japonska letala morala umakniti, potem ko so izgubila 12 lovskih letal in 3 bombnike, od kitajskih letal pa sta bili sestreljeni samo dve letali. Japonci pa javljajo, da so v bitki zmagali. Vendar pa je gotovo, da Hankov ni bil bombardiran.

Že v 24 urah

barva, plesla in kmetično snail obleke, klobuke itd. Skrobi in svetločrna stajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Prijavite se za ekskurzije Zadnji rok: 8. junij

Da omogočimo tudi najbolj oddaljenim tovaršem, ki so morda šele zadnje dni prejeli naše izletne prospekte, udeležbo na izletih, smo podaljšali prijavni rok do 8. t. m. S tem je pač vsakomur omogočena še pravočasna prijava na kateri koli izlet. V kolikor bodo pred zaključkom prijavnega roka posamezni izleti morda že polno zasedeni, bomo to sproti objavljali v naših listih.

Poletni čas v trgovinah

Po veljavni naredbi o odpiranju in zapiranju trgovin, je stopil s 1. junijem v veljavo poletni čas, ter smejo biti trgovine odprte v mesecih juniju, juliju ter avgustu od 7½ do 12½ ure ter od 15. do 19. ure, izvenših trgovine z živili, za katere velja obratovalni čas do 19½ ure. — Združenje trgovcev v Ljubljani.

Denarstvo

Borzo razsodišče v Ljubljani

Pri razsodišču Ljubljanske borze za blago in vrednote od dne 1. julija do 15. avgusta t. l. ne bo ustnih razprav, pač pa se bodo sprejemale tožbe.

Uradni tečaji za mesec junij

Minister za finance je določil za mesec junij te uradne tečaje, katerim je že pristet prim:

1 napoleonov	din 298 50
1 zlatna turška lira	339 70
1 angleški funt	238
1 ameriški dolar	43 60
1 kanadski dolar	43 40
1 nemška marka	14 50
1 zlot	8 20
1 belg	7 40
1 pengö	8 60
1 braziljski milreis	2 55
1 egiptovski funt	240
1 palestinski funt	237
1 urugvajski pesos	15
1 argentinski pesos	11 50
1 čilski pesos	1 20
1 turška papirnata lira	34 50
100 albanskih frankov	1410
100 francoskih frankov	135
100 švicarskih frankov	1000
100 italijanskih lir	228
100 nizozemskih gold.	2404
100 bolgarskih levov	44 50
100 romunskih lejev	32 50
100 danskih kron	962
100 švedskih kron	1112
100 norveških kron	1090
100 pezet	250
100 drahem	39
100 češkoslov. kron	151 30
100 finskih mark	95 50
100 letonskih lat	810
100 iranskih (perz.) rialov	100

Narodna banka je izplačala nakaznice iz italijanskega kliranga (po novem računu) do št. 13.525 z dne 4. februarja 1938.; v turškem do št. 1637 z dne 20. IX. 1937. in po poljskem do 1035 z dne 6. XII. 1937.

Donavska banka bo zvišala svojo delniško glavnico od 20 na 35 milijonov din, in sicer v celoti v breme bančnih fondov. Za vsake štiri delnice dobe delničarji tri delnice zastoj.

Zadnji politični dogodki so vplivali tudi na stanje Češkoslovaške narodne banke. Tako izkazuje zadnji izkaz banke povečanje obkoka bankovcev od 6.800 na 7.573 milijonov Kč, kar je mnogo nad normalo. Depoziti bank so se zmanjšali za 50 na 681 milijonov. Eskontna posojila so se povečala za 35, obveznice za 297 in lombardi za 16 milijonov Kč. Narasla so tudi razna aktiva, in sicer od 395 na 1.368 milijonov Kč, devizni portfelj pa se je zmanjšal za 16 na 384 milijonov. Kritje je padlo od 35,3 na 32,2%. V zadnjih dneh pa je že dviganje vlog prenehalo in opaža se splošno pomirjenje.

Belgijska narodna banka je znižala obrestno mero od 4 na 3 odstotke.

Po angleških statističnih podatkih se je podloga Italijanske banke v l. 1937. v primeri s podlogami v l. 1936. znižala za 16%. Po italijanskih podatkih pa se je podloga zvišala od 3959 na 4028 milj. lir, pri čemer italijanska podloga v tujini ni všteta.

Prihodnja številka »Trgovskega lista« izide zaradi binkoštnih praznikov šele v sredo, dne 8. junija.

Klirinški sporazum z Avstrijo odpravljen Novi klirinški sporazum z Nemčijo

S prvim junijem je prenehal veljati stari klirinški sporazum z Avstrijo in v veljavo je stopil novi klirinški sporazum, sklenjen z Nemčijo.

Narodna banka je izdala v zvezi s tem naslednjo okrožnico:

»Sporočamo, da je bilo doseženo pri pogajanjih, ki so se v zadnjih dneh vodila v Berlinu, soglasje med Narodno banko kr. Jugoslavije in Nemško obračunsko blagajno glede načina plačevanja blagovnega prometa z bivšo Avstrijo, ki je po priključitvi postala sestavni del Nemčije.

V zvezi s tem ter na podlagi odloka g. finančnega ministra št. 30969/VIII z dne 28. maja se izdaje naslednja navodila:

1. Stare obveznosti.

Kot stare obveznosti iz blagovnega prometa med našo državo in bivšo Avstrijo se smatrajo obveznosti, ki so nastale pri uvozu blaga do vključno 31. maja 1938 (odločen je dan, v katerem je blago prešlo carinsko mejo). V to kategorijo spadajo tudi obveznosti iz eventualnega uvoza po 1. juniju 1938, če izhajajo iz poslov, ki so bili sklenjeni pred 13. marcem 1938. V smislu doseženega sporazuma se morajo poravnati te obveznosti na naslednji način:

a) Jugoslovanski dolžniki plačajo svoje stare obveznosti za uvoženo blago iz bivše Avstrije s polovitičnim dinarjem na likvidacijski račun Nemške obračunske blagajne, Berlin, pri Narodni banki kr. Jugoslavije v Beogradu, in sicer po pooblaščenih zavodih za devizne in valutne posle.

Fakture, ki se glase na šilinge, in če gre za plačilo uvoženega blaga, se spremene na dinarje po tečaju 830 din za 100 šilingov.

Pooblaščen zavodi izvršujejo plačila z dosedanjimi obrazci, ki jih uporabljajo za Nemčijo, v gornji desni vogal pa zapišejo: »likvidacijski dinarski račun«. Na določenem mestu za obeležbo vplačnega zneska se mora v številkah zapisati dinarski znesek po tečaju 830 din za 100 šilingov, hkrati pa z istim zneskom zapisane številke tudi znesek v šilingih brez ozira na to, v kakšni valuti se glasi fakture.

Fakture, ki se ne glase na dinarje in šilinge, se pretvorijo v dinarske po zadnjem srednjem tečaju beograjske borze.

Poleg ustrežajoče vrednosti v dinarjih na bazi tečaja 830 din za 100 šilingov, naj zahtevajo pooblaščen denarni zavodi od uvoznika še po 0,20 din za vsak šiling. Te zneske morajo s posebnimi kon-signacijami dostaviti Narodni banki hkrati s seznamom za pobrane zneske po tečaju din 830 za 100 šilingov. Ta višek se bo uporabil za izplačilo domačim izvoznikom v Avstriji v smislu te okrožnice.

b) Jugoslovanski upniki dobe plačan svoj izvoz blaga v Avstrijo do zaključno 31. maja 1938 ko tudi izvoz po tem datumu, vendar le iz poslov, sklenjenih pred 13. marcem 1938, na ta način, da bo Nemška obračunska blagajna v Berlinu dala avstrijskim dolžnikom na razpolago potrebne zneske v dinarjih za plačilo njih obveznosti.

Obračunski tečaj v tem primeru znaša din 830 za 100 šilingov, obračun terjatev, ki se ne glase na dinarje in šilinge, pa se izvrši po zadnjem srednjem tečaju beograjske borze. Narodna banka pa bo izplačevala domačim izvoznikom blaga v Avstrijo še 0,20 din za vsak avstrijski šiling.

2. Nove obveznosti.

Kot nove obveznosti se smatrajo obveznosti iz blagovnega prometa po 1. juniju 1938. Vsa plačila tega blagovnega prometa po 1. juniju se morajo v vsem izvrševati na

način, ki je veljal dosedaj samo za Nemčijo.

3. Pooblaščen zavodi so dolžni, da store potrebne korake za likvidacijo svojih računov v šilingih pri avstrijskih korespondentih na dan 31. maja ter za likvidacijo »začasno vezanih« računov avstrijskih terjatev proti sebi. Eventualna salda, ki bodo dne 31. maja 1938. ostala na račun šilingov v Avstriji, se morejo plačati po likvidacijskem računu, eventualna salda po »začasno vezanih« računih avstrijskih upnikov v naši državi pa morajo pooblaščen zavodi dne 1. junija položiti pri Narodni banki na podlagi seznamov, ki so predvideni za polaganje na likvidacijski dinarski račun Nemške obračunske blagajne, Berlin, pri Narodni banki v Beogradu.

4. Za vsa vplačila in izplačila z likvidacijskega računa v dinarjih se zaračuna redna klirinška provizija v skupni višini 5 % (25 %

Velik obnovitveni program Francije 17 milijard frankov za investicije

Francoska vlada je začela energično izvajati svoj načrt za gospodarsko obnovo Francije. Najprej je na novo določila smer svoje valutne politike ter izdala potrebne ukrepe za doseg proračunskega ravnovesja. V ta namen je na splošno zvišala davke za 8%. Na drugi strani pa je dovolila tudi znatne davčne olajšave, da bi se dvignila gospodarska delavnost v deželi. Sedaj se je lotila drugega dela svojega načrta obnove gospodarstva z dvigom proizvodnje. V prvi vrsti namerava izvesti velika javna dela. Tako se bodo zboljšale naprave v pristaniščih, izpopolnilo cestno omrežje, zboljšala oskrba dežele z vodo in električnim tokom in napravile nove vodne zveze. Nadalje namerava vlada zboljšati stanovanjske razmere v Parizu. Celi bloki starih hiš se bodo podrli, na njih mesto pa postavile nove stanovanjske hiše.

Za izvedbo tega načrta je bilo treba rešiti težavne finančne probleme. Vlada je te probleme rešila na ta način, da bo državna blagajna za ta dela prispevala 6 milijard frankov, 5 milijard pa bodo dale občine, katerim pa je šla država na roko z državno garancijo pri priskrbi finančnih sredstev.

Poleg tega je bilo h obnovitvenim delom pritegnjeno tudi zasebno gospodarstvo ter je v ta namen dovolila država razne olajšave zasebnemu gospodarstvu. Tako bo izdala veleindustrija za napravo vodnih potov okoli 3 milijarde frankov. Z raznimi ugodnostmi in krediti se je posrečilo vladi pritegniti tudi srednji in malo industrijo, ki bo izdala za izvedbo obnovitvenega programa okoli 3 milijarde frankov. Posojila se bodo obrestovala, če jih bo najela industrija v ta namen, le po 3 do 4%.

Skupno bo torej na razpolago 17 milijard frankov za dve in pol leti. K tem 17 milijardam pa bo država direktno dala samo 6 milijard.

Novi načrt francoske vlade pa hoče zboljšati tudi francosko zunanjo trgovino. Zato bo vlada na vse mogoče načine pospeševala izvoz. V ta namen se bodo uvedla izvozna zavarovanja, dovolile davčne olajšave ter bo vlada finansirala tudi stroške za komisije, ki se bodo poslane v tuje države, da se najdejo nove možnosti za izvoz. Tudi za obresti bo dovolila vlada znatne olajšave.

Ustanovila se bodo svobodna pristanišča, ki naj povečajo tranzitni, kolonialni in mednarodni

Seje davčnega odbora

pri davčni upravi Ljubljana-okolica bodo za trgovski odsek:

7. junija za občine: Brezovica, Dobrava, Dobrunje in Dol.

8. junija za občine: Dolsko, Grosuplje, Ig, Ježica.

9. junija za občine: Log, Medvode, Podgorica, Tomišelj, Zelimlje.

10. junija za občine: Smarje, Smartno, St. Jurij, St. Vid n. Ljubljano.

11. junija za občine: Polje, Račna, Rudnik, Slivnica.

od uvoznika, 2-5 % od izvoznika, najmanj pa 5 din).

5. Vsi prejšnji odloki in navodila, izdana zaradi izvajanja plačilnega sporazuma z bivšo Avstrijo ko tudi odloki v zvezi z notiranjem avstrijskega šilinga na naših borzah, so začeti s 1. junijem 1938 razveljavljeni.

Zato morajo pooblaščen zavodi začeti s 1. junijem t. l. smatrati vse dinarske terjatve avstrijskih upnikov kot terjatve nemških upnikov ter zato izkazovati te v mesečnih poročilih skupno z nemškimi upniki.

Mogočna zdravilna moč narave

se še posebno izraža v naravni

ROGAŠKI SLATINI

Trgovstvu Maribora

Prejeli smo kongresne znake in velesejske legitimacije, ki se dobe v pisarni podpisane Zdrženja proti plačilu din 30.—. Vsi oni, ki se nameravajo udeležiti vsedržavnega trgovskega kongresa dne 11. in 12. junija, naj si znake in legitimacije takoj nabavijo (polovična vožnja in brezplačen dostop na velesejm), ker so pri nas na razpolago samo do srede dne 8. t. m.

Združenje trgovcev za mesto Maribor.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz »Slalom kluba 34 v Ljubljani«. Konkurni sodnik dr. Kotnik, upravnik konkurzne mase odvetnik dr. Homan, Oglasitveni rok do 20. junija. Ugotovitveni narok dne 24. junija ob 9. uri.

Potruje se prisilna poravnava, ki sta jo sklenila Jonke Edvard in Amalija, posestnika in peka v Celju s svojimi upniki. Plačata 40% kvoto v 10 enakih obrokih, od katerih zapade prvi 60 dni po pravomočni potrditvi.

Olajšave za obiskovalce Ljubljanskega velesejma v inozemstvu

Na podlagi velesejske legitimacije, ki jih prodajajo vsi večji inozemski potniški biroji, pa tudi jugoslov. konzulati, imajo obiskovalci Ljubljanskega velesejma, ki bo od 4. do 13. junija, brezplačen vizum. Na železnih in na imajo sledeče popuste: v Nemčiji 25%, na bivših avstrijskih železnih 25 do 33 1/2%, v Bolgariji 50%, Grčiji 25%, Madžarski 25 do 33%, Italiji 30%, Poljski 33%, Romuniji, Češkoslovaški, Franciji in Švici 25%. V Jugoslaviji pa imajo 50% železniški popust na ta način, da jim je potovanje iz Ljubljane nazaj do meje brezplačno.

Tržna poročila

Ljubljanski živinski sejem

Na sejem dne 1. junija je bilo prignanih (v oklepajih število prodanih glav): 41 (14) volov, 52 (18) krav, 22 (18) telet, 5 (2) prašičev, 381 (245) prašičkov za rejo in 152 (25) od tega 6 klanjih za Dunaj konj. Cene so ostale neizpremenjene: voli I. 5'25—5'75, II. 4'50 do 5'—, III. 3'75—4'25, krave debele 4—5'25, klobasarije 2'25 do 3'50, teleta 7—8 din za kg žive teže, prašički za rejo 120—200 din za komad, konji od 400 din dalje.

Mariborski živinski trg

Na sejem dne 1. junija je bilo na trg postavljenih: 12 konj, 8 bikov, 52 volov, 303 krave in 19 telet, skupaj 394 glav živine. Cene so bile te: debeli voli (1 kg žive teže) od din 4'50—5'90, poldebili voli 3'50—4'50, plemenski voli 4'50 do 6'—, biki za klanje 3'50—5'—, klanve krave debele 4'25—5'25, plemenske krave 3'50—4'75, krave za klobasarije 2'50 do 3'50, molzne krave 3'75—5, breje krave 3'50 do 4'50, mlada živina 4'50—6, teleta 5'50—7. Prodanih je bilo 232 glav.

Mesne cene: volovsko meso I. vrste 1 kg din 10—12, II. vrste 8—10, meso od bikov, krav, telet 6—12, teletje meso I. vrste 10—14, II. vrste 8—10, svinjsko meso sveže 10—14 din.

Občni zbori

Prometna banka d. d. v Ljubljani ima 15. redni občni zbor dne 20. junija ob pol 4. v sejni dvorani zavoda. Pred Skofijo 1/1. Na dnevnem redu so tudi volitve. Delnice treba položiti najmanj deset dni pred občnim zborom. Vsakih deset delnic daje pravico do enega glasu.

„Slavija“

Jugoslovanska zavarovalna banka
v Ljubljani

Gospodarska ulica 12, telefon številke 2176, 2276.

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

Kongresne prireditve

Delovni program kongresa je bil že določen na zadnji seji Centralnega predstavništva v Ljubljani ter smo ga tudi v celoti objavili v »Trgovskem listu«. Ta program je jedro kongresa in njemu bo tudi vsa posvečena druga kongresna številka »Trgovskega lista«.

Kongresni odbor pa je poskrbel, da bodo za časa kongresa tudi številne druge prireditve, in program teh prireditev je določen takole:

Petek, dne 10. junija:

Na kolodvoru sprejem gostov.

Ob 8. zvečer: V dvorani hotela Union na čast kongresnih udeležencev koncert Akademskoga pevskega zbora.

Ob 10. zvečer: Pozdravni večer v hotelu Union.

Sobota, dne 11. junija:

Ob 9. dopoldne: Otvoritev kongresa v veliki dvorani na Taboru. Popoldne nadaljevanje kongresa.

Ob 6. zvečer pred Glasbeno Matiko: slovesno odkritje Adamičevega kipa in koncert Hubadove pevke župe. Nastop 10 pevskih zborov, skupno nad 450 pevcev. Zadnjo točko izvaja nad 200 pevcev.

Dopoldne in popoldne promenadna koncerta. Zvečer predstave v dramskem in opernem gledališču.

Nedelja, dne 12. junija:

Ob 9. dopoldne slavnostno kongresno zborovanje v veliki dvorani hotela Union.

Ob 3. popoldne: Ogled velesejma. Ob 8. zvečer: na čast udeležencev kongresa »Gorenjski slavček« v operi.

Dopoldne v Zvezdi promenadni koncert.

Ponedeljek, dne 13. junija:

Ekspkurzije in izleti v najlepše kraje Slovenije. Prijave za te izlete in ekspkurzije se sprejemajo do 8. junija. Prijavite se čim prej!

Doma in po svetu

Glavni urednik »Jugoslovenskega Lloyd« Ivan Malinar je praznoval te dni 30letnico svojega uspešnega in zaslužnega novinarskega dela. Skozi tri desetletja se je uspešno boril za napredek našega gospodarstva. K zaslužnemu jubileju mu izrekamo tudi naše iskrene čestitke z željo, da bi mogel še mnoga leta z enakim uspehom nadaljevati svoje koristno delo.

Med »Hrvatskim dnevnikom« in »Obzorom« se je začela polemika, če je prav, da se označuje hrvatski narod kot seljački narod in če je klic po ustanovitvi seljačke države upravičen.

Glasilu Bunjevcev »Nevena« odločno zavrača dr. Pernerja, ki je znano poveljevo »Srem, Banat in Bačka«, spremenil v »Srem, Banat in Bačka«, svi smo mi za Mačka«, ker je to čisto neresnično. Bunjevci niso za Mačka, temveč za kraljevino Jugoslavijo in za kralja Petra II. ter za jugoslovansko edinstvo.

Novi divizijski poveljnik v Ljubljani div. gen. Djordje S. Lukić je nastopil svoje novo službeno mesto. Gen. Lukić je Slovenija dobro znana, saj je bil takoj po vojni vodja artilerijske podoficirske šole v Mariboru.

Potniki v Italijo se opozarjajo, da je na meji zelo stroga kontrola, če so si potniki nabavili lire na zakonit način. Zato naj si vsi potniki kupijo potrebne lire pri pooblaščenih zavodih, da ne bodo imeli sitnosti. Zavodi vpišejo nakupe v potni list. Turistične lire so po 232 din.

Gostilniška pivovarna v Laškem je dozdana ter je prispela tudi že oprema pivovarne, da bo mogla pivovarna dati prvo pivo v promet že to jesen. Pivovarna ima tudi koncesijo za izdelovanje kvasa. Vse investicije za tovarno znašajo 7,5 milijona din. Predsednik uprave tega sveta je g. Ciril Majcen, tehnični vodja pa inž. Uhlir.

Evropska delniška družba za zavarovanje blaga in potniške prtljage v Beogradu znižuje glavnicu od 4 na 3 milijone. Delnice bodo znižane od 500 na 375 din nominalne vrednosti, vsak delničar pa mora plačati še 250 din od vsake delnice v novi fond za neizterljive terjatve.

Elektrifikacija zagrebske okolice uspešno napreduje. Tako je bilo priključeno združenim električnim centralam v Zagrebu selo Cvetkovići. V vseh hišah brez izjeme je sedaj napeljan električni tok. Združene centrale v Zagrebu so nato sklenile, da bodo letos v 200 hišah napeljale električni tok brezplačno.

Zadnja povodenj Mure je napravila v Prekmurju in Medjimurju okoli 17 milijonov din škode. Posebno velika škoda je v Prekmurju.

V univerzitetni knjižnici v Sofiji je bila otvorena razstava bolgarskega in jugoslovanskega tiska.

Prizad je objavil, da bo sprejemal odslej samo pšenico žetve 1938. Veliki betonski most čez Uno pri Bihaću, ki je veljal 3 milijone din, je bil izročen prometu.

Trgovci najraje naročajo šolske zvezke, poslovne knjige in razne

pisarniške potrebščine v Knjižarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani ali v podružnici v Mariboru.

Veliko novo poštno poslopje bodo sezidali še to leto v Kruševcu. Poslopje bo veljalo 3 milijone din.

Ob izročitvi polnomočij prvega romunskega veleposlanika v Varšavi objavlja »Gazeta Polska« uradno obvestilo o poljsko-romunskih zveznih odnosih. Ta vojaška zveza služi izključno samo obrambi in nima nikakih agresivnih namenov proti nikomur. Ta zveza je element miru. Ko se je spoznalo, da je propadel sistem kolektivne varnosti, je začela Poljska delati na to, da normalizira svoje odnose s svojimi sosedi.

Papež je dovršil te dni svoje 81. leto ter je pri tej priliki dobil številne čestitke iz vseh delov sveta.

Kardinal Verdier je po evharističnem kongresu odpotoval na Slovaško, kjer je bil sprejet z velikimi svečanostmi. Kardinal je izjavil, da se v svoji molitvi vedno spominja tudi Francije in Českoslovaške.

Svedska ne bo izstopila iz Zveze narodov. Zunanji minister Sandler je zahteval od obeh zbornic, da obsojita razvoj vojnih dogodkov v Španiji in na Daljnem vzhodu.

Ameriški Slovaki, ki so prinesli s seboj original pilsburške pogodbe, so bili sprejeti v avdienci od predsednika republike dr. Beneša. Nato so položili venec na grob neznanega junaka. Sprejel jih je tudi predsednik senata Soukup, ki jim je med drugim dejal: »Kar se nas tiče, se nikar ne bojte! Tu smo in tu tudi ostanemo!« Vodja ameriške slovaške delegacije mu je na to odgovoril, da niso prišli Slovaki iz Amerike na Českoslovaško, da bi Českoslovaško oslabil, temveč da jo okrepe.

Iranski (perzijski) prestolonaslednik se je zaročil s sestro egipčanskega kralja.

Britansko-nemška pogajanja zaradi ureditve starih avstrijskih dolgov so pretrgana, ker Nemčija neče teh dolgov plačati.

V egiptemskem parlamentu je izjavil poslanec vladne večine, da si Egipt nikakor ne želi cionistične vlade v Palestini, ker bi bila v tej državi komunistična aktivnost dovoljena.

Zaradi deviznih prestopkov je bilo v zadnjem času na Dunaju aretiranih okoli 2000 oseb, med katerimi so židje in arjci.

Eden tajnih vzrokov za zadnje dogodke na Českoslovaškem so proti svoji volji tudi škodovi zavodi. Ti zavodi zaposlujejo danes okoli 40.000 visoko kvalificiranih delavcev za oborožitelno industrijo. Zavodi veljajo danes po pravici kot eno najpomembnejših svetovnih podjetij oboroževalne industrije. Kdor razpolaga s tem podjetjem, ta je za vojno dobro pripravljen. Vse kaže, da je tudi želja po posesti škodovih zavodov bila eden skritih vzrokov za zadnjo kampanjo proti Českoslovaški.

Odbor zveze francoskih uradnikov je sklenil, da zahteva 10%no povzvišanje plač. Če tej zahtevi ne bo ustreženo, bodo začeli uradniki stavkati.

Romunsko vojno posojilo v višini 2.350 milijonov lejev je bilo podpisano v nekaj minutah. Stroški za izdajo posojila so znašali samo 3000 lejev.

Radio Ljubljana

Sobota dne 4. junija, 10.00: Prenos otvoritve Ljubljanskega velesejma — 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 18.00: Rezervirano za prenos promadnega koncerta — 18.40: O mednarodnem mladinskem taboru v Ljubljani — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: VI. večer muzi-komedijantov — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja dne 5. junija, 8.00: Kvaritet rogov — 8.45: Napovedi, poročila — 9.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolne cerkve v Ljubljani — 10.00: Verski govor (prior Valerijan Učak) — 10.15: Slavnostne koračnice (plošče) — 10.45: Otvoritev kongresa Društva za ceste (prenos iz Trgovskega doma) — 11.30: Koncert. Sodeluje g. Jože Gostič, tenorist zagr. opere in radijski orkester — 13.00: Napovedi, poročila — 13.20: Plošče — 17.00: Veselo popoldne za birmance. Plošče — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Slovenska ura: a) Foerster: Po jezeru, fantaz. (prof. Lipovšek), b) O naši narodni zavednosti (F. S. Finžgar) — 20.30: Koncert vojaške godbe — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Plošče.

Ponedeljek dne 6. junija, 9.00: Napovedi — 9.05: Plošče — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz francišanske cerkve — 9.45: Verski govor (ravnat. Jože Jagodic) — 10.00: Plošče — 11.00: Otroška ura (gdc. Manica Komanova) — 11.30: Radijski orkester in Cimermanov kvartet — 13.00: Napovedi, poročila — 13.20: Plošče — 17.00: Gospodarska navodila za junij in tržne cene — 17.30: Šrnel učiteljskih abiturijentov, pevske vloške poje Drago Zagar, pri klavirju prof. Marjan Lipovšek — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Čajkovskij: Slovenska koračnica (plošče) — 20.00: »Trije zenini«. Glasbeni pisani večer. Zamisel in izvedba Adamičevih fantov. — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Torek dne 7. junija, 11.00: Moje knjige in moja knjižnica (Oskar Hudales) — 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Koncert Radijskega orkestra — 14.00: Napovedi — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Devize, devizne omejitve in način plačila brez deviz (dr. Mihelak) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Deset minut zabave — 20.00: Koncert Radijskega orkestra — 21.00: Rossini: Italijanka iz Alžira, opera (Prenos iz Rima) — okrog 22.00: Napovedi, poročila.

Ne pozabite na

poslovne knjige

kakršne nudi

KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE
TISKARNE

V LJUBLJANI, KOPITARJEVA 6/II

Strojno podjetje
R. WILLMANN
LJUBLJANA
Slomškova ul. 3

Beneški jarmeniki, cirkularke, nihalne žage najnovejših konstrukcij, brusilni stroji — Železni deli k pogonu mlinskih kamnov, zatornice — Transmisijski deli, kakor osovine, ležišča, spojke, jermenice vseh vrst in velikosti — Rebraste cevi iz kovane železa z ugodnim grednim učinkom — Elektro-tovorna in jamska dvigala, vitli in dvigalne ter transportne naprave — Projektiranje in oprema žag in mlinov ter drugih industrijskih naprav — Vsa kovrstna popravila strojev — Ponudbe brezplačno, na željo strokovnjaški obisk

Telefon št. 20-55

Trgovci!

PREŠITE ODEJE

nabavite najceneje pri industriji odelj

F. Dobovičnik • Celje

Vdova, ki mora s svojim več otrok, želi dati

15letno hčerko, s 4 razredi meščanske šole in trgovskim tečajem

v trgovino ali kot praktikančino v pisarno — Kdor ima možnost zaposliti delavno, pošteno in vestno dekle, naj sporoči upravi »Trgovskega lista« pod značko »Grosman«

Širite »Trgovski list«!

EFKO

SVILENE SRAJCE ZA GOSPODE • DAMSKO PERILO IN SVILENE BLUZE • KOPALNE IN OBALNE OBLEKE

F. KOS LJUBLJANA
ŽIDOVSKA UL. 5

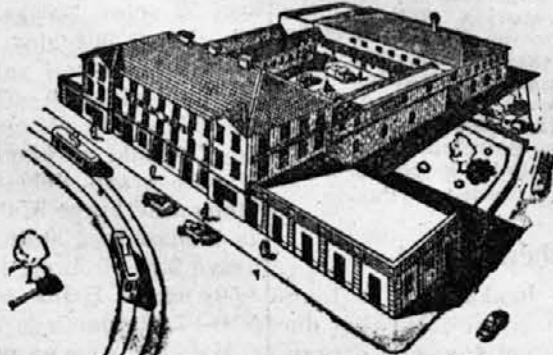
ANT. KRISPER COLONIALE LASTNIK
VERLIČ JOSIP, LJUBLJANA

TYRŠEVA C. 31 — BLEIWEISOVA C. 56

Veletrgovina kolonialne in specializirane robe

Veletrgovina kave / Milai za dišavo

Telefon interurban 2263 / Brzojavni naslov: Verlič Ljubljana / Ustanovljeno leta 1894

POSLOVNA HIŠA IN SKLADIŠČA

Direktni uvoz kave, čaja, južnega sadja, dišav in vsa druga kolonialna blaga.

Zaloga spirita, žganja in vseh mineralnih voda.

Točna poštežba / Ceniki na razpolago

Birmanska darila

ure, zlatnina, srebrnina in optični predmeti po nizkih cenah pri

J. VILHAR, urar, LJUBLJANA
SV. PETRA CESTA ŠTEV. 36

Vse vrste manufakturnega in krojaškega blaga

dobite najceneje pri

B. MAKAR, Ljubljana

Kolodvorska ulica 24

Zahtevajte vzorce • Oglejte si naš paviljon H 304-308 na velesejmu